

Døvnælde

Lamium album

Døvnælden er 'døv' fordi den ikke brænder.

Stænglen er tyk og firkantet.

Bladene ligner brændenældens til forveksling.

De sidder i kranse op ad stænglen

I bladhjørnerne vokser temmelig store, hvide læbeblomster frem.

Døvnælden vokser nær gærder og bebyggelser og kan træffes overalt i landet.

I de gamle sukkerfattige husholdninger var blomsternes søde nektar en fristelse for børn, der plukkede blomsten af, og sugede den tom for saft. Som fredagsslik betragtet, var udbyttet ringe og det siger en del om menneskers søde tand, at de fandt det umagen værd, men mange folkelige betegnelser for planten hedder noget med sukker.

Døvnælden havde også en anden og mildest talt besynderlig funktion.

Den besad ifølge folketroen evnen til at afgøre om en pige var jomfru!

Det var afgørende vigtigt for middelalderens mennesker, at være

sikre på, at den pige, der stod for at gifte sig ind i familien, nu også var jomfru. Giftermål betød varige alliancer blandt ægteparrets to familier og var af stor betydning for både økonomi og social status. Så der var stort fokus på, hvem der stiftede familie med hvem.

Der fandtes flere håndfaste metoder til at afgøre, om pigen var jomfru, hvoraf mange i dag sikkert ville være en overtrædelse af menneskerettighederne.

Metoden til at afgøre sagen ved hjælp af døvnælden var dog mere skånsom. Den fordrede, at pigen stod med blomsten i sin højre hånd. Hvis hun så af den ene eller anden grund kom til at tisse, betød det, at hun havde mistet sin uskyld!

Det er umuligt at afgøre om metoden havde nogen virkning, men det er vel tænkeligt, at den ene og anden lille pige har ladet vandet gå i skræk og rædsel over noget der var overgået hende.

Planten forbindes også på anden vis med kvinders underliv, idet syltetøj af

blomsterne blev anbefalet mod udflåd hos kvinder.

Mistede en pige sin jomfrudom og blev værdiløs på ægteskabsmarkedet, kunne hun overgives til et magdalenehjem, dvs et bordel. Navnet skyldes at Maria Magdalena, der ifølge traditionen var prostiueret. I dag tolkes testamenternes omtale af Maria Magdalena snarere sådan, at hun var discipel af Jesus.

Man skal sikkert ikke forestille sig, at hvert eneste af de små samfund rummede et bordel. Der blev passet vældig godt på gårdens piger, for at sikre deres værdi. Til gengæld var en uledsaget pige uden beskyttelse også et legitimt bytte for mænd, der traf hende.

Meget tyder på, at middelaldermenneskene var langt mere

impulsive, end vi tolererer i dag, hvor selv småbørn forhindres i at slå fra sig, når de føler trang.

Ikke mindst det religiøse liv i kirken, betød at der blev længere mellem impuls og handling.

I middelalderens samfund fandtes adskillige løsninger på, hvor man skulle gøre af familiemedlemmer, der kun lå familien til last. En løsning var at få et kloster til at overtage underholdet af gamle, syge og forældreløse. Til gengæld gav man gaver til klosteret for at gøre det umagen værd for munkene. Magdalene hjem var et af dem.

Man mener, at Døvnælde er indført til Danmark som en bi-plante og derfor vokser den også i havens biplantebed.